

Sjuk men inte Trodd

Han är sjuk men anses frisk nog att arbeta. 40 års arbete som rörmontör, varav 15 års oskyddat arbete med isocyanater har skadat honom. Nu slåss rörmontören Pelle Ericson för sin heder.

Pelle är 56 år, sjuk och liten. Nu ska han tvingas till arbetsförmedlingen. Men med begränsningen att han inte kan jobba i sitt eget yrke. Pelle tycker att det är absurt. Hans högsta önskan är att först få bli sjukpensionär, för att kunna få lite lugn och ro. Därefter försöka belägga kopplingen mellan besvären och isocyanaterna.

- Jag vill få rätt och bli trodd och det känner jag inte att jag blir i dag, säger Pelle Ericson. Våren 1997 skrev Byggnadsarbetaren förförsta gången om Pelle. Artikeln handlade om fogskum, isocyanater och människor som arbetat med detta utan att bära skydd.

Pelle var en av dem. Han har i 15 år svetsat och lött rör i fiärrvärmekulvertar. Han har an. använt fogskum med isocyanater helt utan att skydda sig. Hans problem började då han fick anfall av illamående och yrsel, först efter och - senare under arbetet. Han fick kraftig hosta, muskel och ledvärk. När han inte är på jobbet är han bättre, men när han utsätts för plastmaterial, lösningsmedel och starka lukter bår han dålig. Pelle är övertygad om att isocyanaterna är orsaken.

Han tycker inte att han blivit rättvist behandlad.

jag känner mig sjuk fast ingen kan eller vågar slå fast vad det beror på. Och det jag behöver för att komma vidare är papper på min skada - eller rättare sagt, skador, säger Pelle Ericson. I våras var han förhoppningsfull. Men nu håller jag på att bli helt knäckt av att försöka driva ärende, säger Pelle och hans röst har fått en ny ton av bitterhet. Han känner sig motarbetad.

Pelles besvär har utretts på yrkes- och miljömedicin i Linköping, liksom på företagshälsan, Previa. De har bland annat konstaterat att Pelle får besvär i form av attacker som sätter ner honom. Men ingen anser sig kunna belägga vad det beror på.

Det finns flera delar i Pelles fall än kemikalier. Jag har förslitningar i nacke, båda axlarna och ländryggen. Han har också värk i knäna, en hörselnedsättning på ena örat och en asbestskada, pleuraplack.

På försäkringskassan anses han färdig utredd och att han kan arbeta på heltid. Dock ska han inte arbeta som rörmontör eller i arbete där lösningsmedel förekommer. Företagsläkaren säger att han ska ha ett rörligt arbete utan tunga lyft.

Handläggaren på försäkringskassan i Finspång säger att bedömningen av Pelles arbetsförmåga grundar sig på läkarutlåtanden från yrkes och miljömedicin, från företagsläkaren och försäkringskassans läkare. Försäkringskassan bedömer därefter arbetsförmågan efter en flerstegsmodell. Den sorn anses kunna ta ett annat jobb på arbetsmarknaden har inte rätt till ersättning. Kassan ska inte ta några hänsyn alls hur arbetsmarknaden ser ut.

När Pelle fick försäkringskassans beslut blev han mycket besviken och arg. Han har överklagat beslutet tal socialförsäkringsnärnden. Han tycker det är underligt att kassan inte tagit med något yttrande från hans egen distriktsläkare Gunilla Johansson. Den läkare som haft ansvaret för honom och som hålet i sjukskrivningen av honom de senaste 4,ra åren. Hon rycker att han är för sjuk och utsliten för att arbeta.

Beslutet får stora konsekvenser för honom. I första hand ska hans företag ta hand om honom, men enligt Pelle finns inte några möjligheter till ert alternativt jobb. Steg två blir då att säga upp sig och gå till arbetsförmedlingen. En framtid På A-kassa verkar mest sannolikt.

Det känns som de tror att jag är arbetsskygg. Jag vägrade byta jobb eller säga upp mig och gick i stället tillbaka till mitt gamla arbete. Men jag orkade inte fortsätta att jobba så min distriktsläkare sjukskrev mig. Distriktsläkaren Gunilla Johansson har följt Pelle.

- Jag träffade honom efter att han fått ett av de första anfallen. Jag tog då blodprov som visade att han utsatts för isocyanater. Jag tycker att Pelle har blivit mycket illa behandlad. Försäkringskassan borde ha lyssnat på honom och tagit hänsyn till hans sammanlagda skador, i stället för att skicka ut honom i arbetslivet igen. Detta är en katastrof för Pelle, säger hon.

Dessutom är hon kritisk till tidpunkten när kassan fattade beslut, samt att man inte efterfrågat ett separat yttrande från henne i beslutsunderlaget. Pelle var inte färdigutredd. Senare har jag fått utlåtande från röntgen som visar skador i ländrygg och axlar. Nu går Pelle Ericson hemma och försöker fundera ut hur han ska gå vidare. Han är bitter och nedslagen.

Först låter företaget, BPA, oss jobba helt oskyddade i många år. De slipper ifrån allt ansvar. Sedan blir man sjuk, men inte trodd, och samhället tycker att man ska klara sig själv så mitt fack, Byggnads, som jag är besviken på eftersom jag rycker att de gjort för lite.

Pelle tycker att facket skulle ha varit mer stöttande och drivit hans fall hårdare. Visat på olika möjligheter att gå vidare. I stället tycker han att facket varit för passivt, att han fått göra det mesta själv.

Sören Månsson är försäkringshandläggare på Byggnads i Norrköping. Vi har engagerat oss och försökt göra allt vi kan. Pelle är i en svår situation eftersom han inte har någon medicinsk diagnos som belägger sambandet mellan besvären och isocyanatema. Det gör det svårt att hjälpa honom. Nu har vi lämnat ärendet vidare till förbundet, som jag också haft underhandskontakter med under tiden. Det finns fler som Pelle. Som arbetat med isocyanater och är övertygade om att de skadats av det. I vissa fall är det dock svårt att bevisa eftersom symptomen kan variera och vara diffusa. Isocyanater är allergi- och astmaframkallande. Den som skadats tål dem aldrig mer och ska inte utsättas för dem. Ett problem är att många som skadats blir begränsade i sitt vardagsliv. De tål inte plastprodukter, inte starka lukter, inte parfym med mera.

Det känns som om jag slåss för min beder, säger Pelle Ericson, rörmontör från Finspång

Byggnadsarbetaren 1-2 1998
Margite Fransson